

Drunknings- olyckor 2002

134 människor drunknade

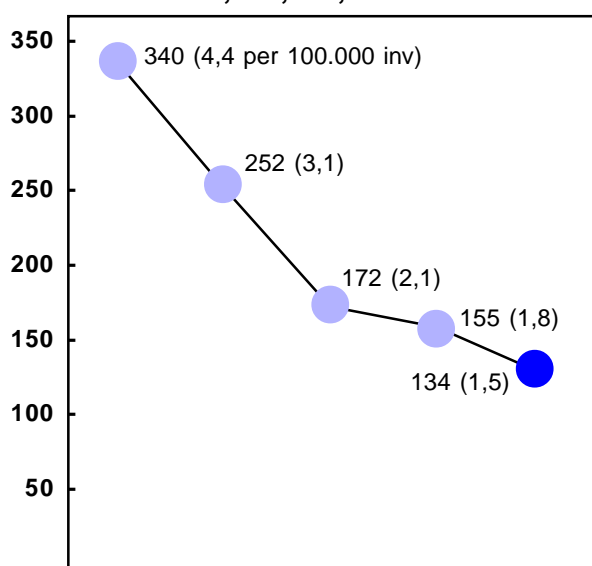
Enligt Svenska Livräddningssällskapets statistik har 134 svenska medborgare omkommit i vatten- och isolyckor under 2002. Det är åtta fler än under 2001 då 126 personer omkom.

Sommaren 2002 var i likhet med 2001 en solig och varm period. Under sommarmånaderna juni-augusti 2002 omkom 73 personer jämfört med 51 under samma period 2001. Ökningen 2002 skedde under augusti som bjöd på varmt väder vilket innebar att många sökte sig till vattnet. Under denna månad omkom 42 personer vilket är 29 fler än 2001.

Statistiken visar att en stor grupp av de omkomna är över 50 år. Dessa har historiskt sett inte haft samma tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning som de som är yngre än 50 år. Detta kan påverka attityden till risker och förmågan att klara tillbud i vatten.

I en internationell jämförelse är simkunnigheten i Sverige hög. Undersökningar under den senaste 10-årsperioden visar dock att det finns stora luckor i grundskolans sim- och vattensäkerhetsutbildning. Detta trots att det i läroplanen slås fast att eleverna vid utgången av det 5e skolåret;
- *skall kunna simma och hantera nödsituationer vid och i vatten.*

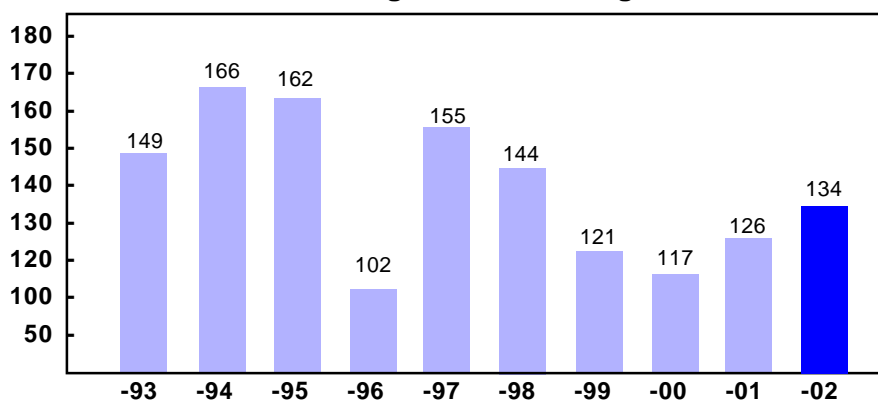
Antal omkomna i genomsnitt under 1960-, 70-, 80-, och 90-talen

60-talet 70-talet 80-talet 90-talet 2002

Vikten av att denna undervisning säkerställs via skolan och förmedlas till alla i varje ny generation är fortsatt stor. Det är en förutsättning för att det överhuvudtaget skall finnas en möjlighet att ytterligare minska antalet drunkningsolyckor.

Antal omkomna genom drunkning 1993 - 2002

Historisk utveckling

Kring slutet av 1800-talet, när Svenska Livräddningssällskapet bildades, omkom i Sverige cirka 1000 personer (19,6 per 100.000 invånare) genom drunkning varje år.

Under 1940-talet sjönk antalet tack vare en kraftig satsning på en allmän simkunnighet till

cirka 500 per år (8,2 per 100.000 inv). Minskningen har sedan fortsatt i takt med att allt fler har lärt sig simma och har under åren 1993 till 2002 varit i snitt 137,6 omkomna per år (1,5 per 100.000 inv). Under år 2002 omkom 1,5 personer per 100.000 invånare.

Typ av olyckor

I tabellen till höger redovisas antal drunkningar per olyckstyp 2002 jämfört med år 2001.

Badolyckor

Antalet förolyckade vid bad har ökat under 2002. Den mycket fina augusti innebar att många sökte sig till stränderna för att bada. 25 av badolyckorna inträffade under denna månad.

Sju av de omkomna var under 18 år vilket är en ökning med fyra från 2001.

Fritidsbåtar

Antalet förolyckade i samband med småbåtsolyckor har minskat. Under 2002 var antalet 28 personer, nio färre än 2001.

De omkomnas medelåldern var 58 år.

Isolyckor

Som framgår av tabellen ovan omkom 18 personer vid isolyckor 2002. Detta är en minskning med sex omkomna.

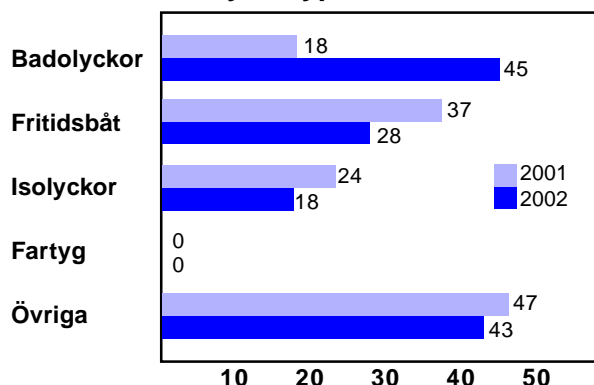
Två av olyckorna skedde i samband med isfiske. En minskning med åtta från 2001.

Åtta av olyckorna inträffade i samband med spark- och skoterturer. Med fart kommer man långt ut på tunn is. Om isen brister har man stora problem att ta sig tillbaka till bärande is och räddning. Speciellt om man inte har sällskap.

Övriga olyckor

Under rubriken återfinns fall från bryggor med flera olyckor där det varit svårt eller inte gått att fastställa det exakta händelseförloppet vid olyckan.

Olyckstyper 2001 och 2002

Fiskeolyckor

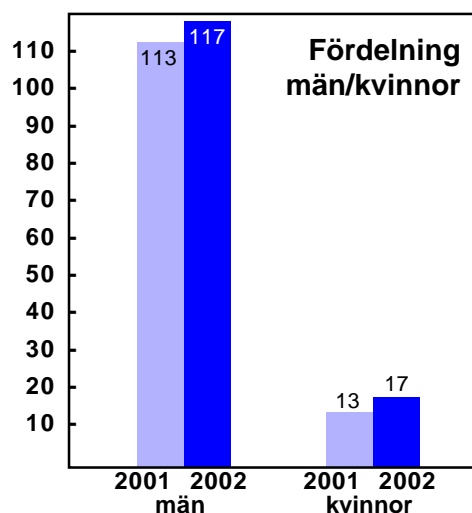
Under 2002 har totalt 15 personer omkommit i samband med fiske från land, båt eller is. 26 personer omkom 2001.

Flera av de omkomna var ensamma och bar inte flytväst. Genomsnittsåldern var 60 år.

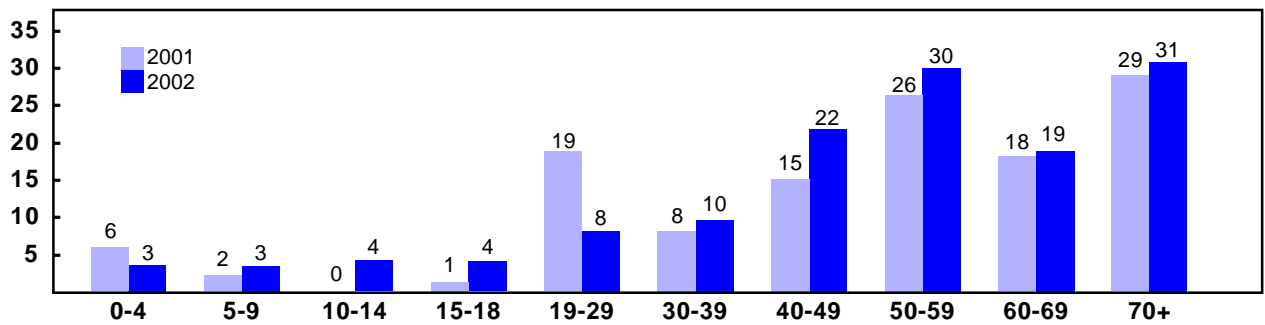
Fördelning män - kvinnor

Av det totala antalet omkomna under 2002 var 87 procent män (2001, 90 procent).

Fritidssysselsättningar med större riskexponering i kombination med större benägenhet att ta risker kan säkert förklara fördelningen mellan män och kvinnor.

Drunkningsolyckornas åldersfördelning 2001 och 2002

Åldersfördelning

Av det totala antalet omkomna under 2002 är 60 procent över 50 år. (58 procent 2001).

En orsak till de stora antalet förolyckade med hög ålder kan vara att dessa inte haft tillgång till en bra sim- och vattensäkerhetsundervisning. Givetvis spelar också hög ålder en stor roll för förmågan att klara inträffade tillbud.

Barn och ungdomar

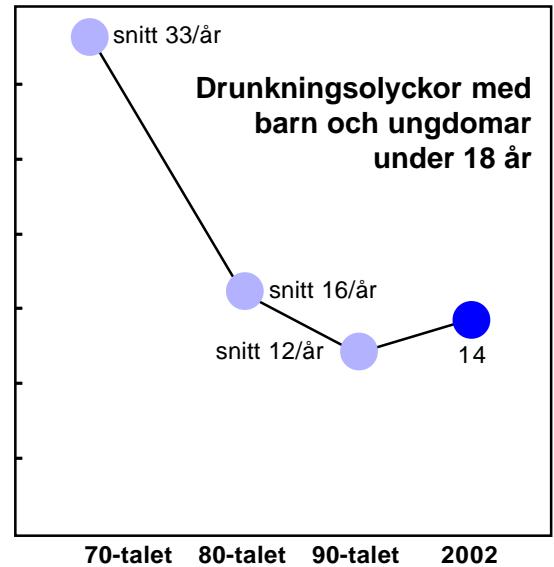
14 personer under 18 år har omkommit under år 2002 jämfört med nio under 2001.

Som framgår av tabellen till höger har antalet drunkningsolyckor med yngre minskat under de senaste decennierna.

Bra tillsyn tillsammans med ökad vattensäkerhetsutbildning kan antas ligga bakom minskningen.

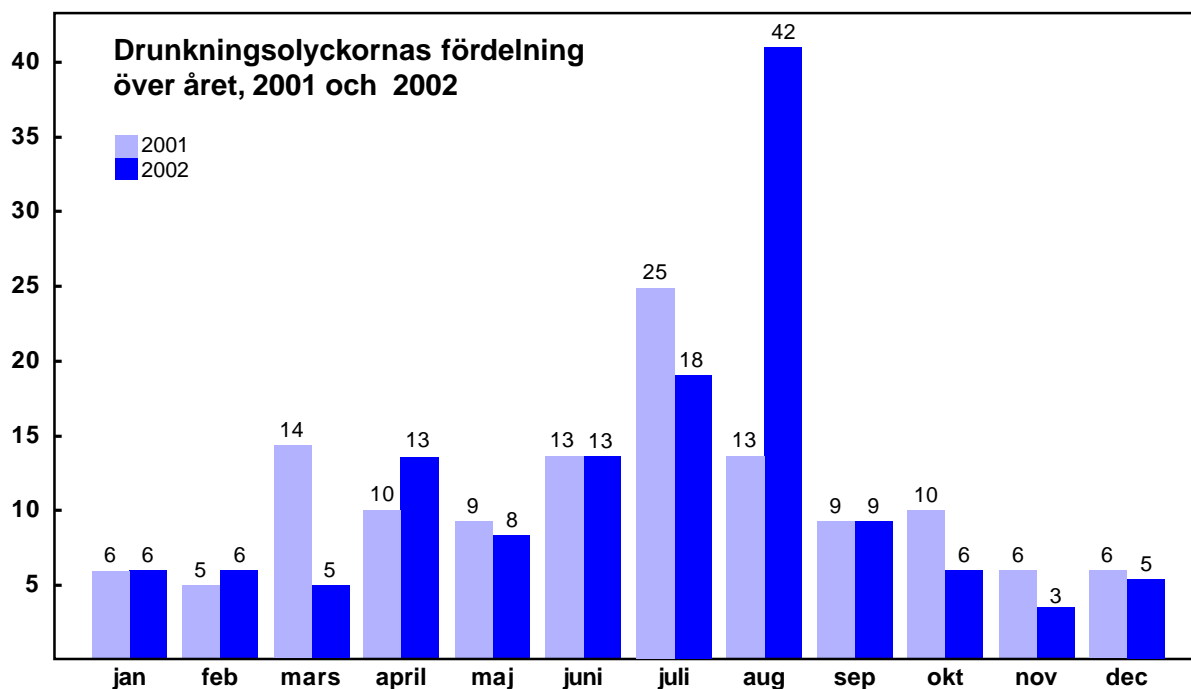
När händer olyckor

Inte överraskande händer flest olyckor under sommarmånaderna när många uppsöker hav och sjöar för bland annat bad- och båtliv.

De flesta bad- och båtoluckor inträffar i mindre sjöar och vattendrag. Det kan förmodas att man här känner sig säkrare än i öppet hav och därmed omedvetet tar större risker.

Detta gäller inte minst vid färd i fritidsbåt då en del, främst äldre, upplever det som onödigt att använda flytväst och att ha sällskap.

Drunkningsstatistik länsvis

Beräkning av antal drunknade per år och i genomsnitt under åren 1993-2002 samt beräkning av antalet drunknade per 100 000 invånare länsvis redovisas nedan.

Orsakerna till variationen mellan länen är sannolikt flera. Turistintensiva län kan exempelvis få felaktiga värden per 100.000 invånare.

Avvikelserna mellan länen är dock så stora att det inte kan uteslutas att attityderna till och kunska-

perna om riskerna vid vatten och isar skiljer sig i olika delar av landet. Fritidsaktiviteter i anslutning till vatten är också vanligare i en del län.

Det kan noteras att av de totalt 24 omkomna i de fyra norrlandsläna så omkom 13 under perioden juni till september. Sannolikt har, trots den fina sommaren, det kalla vattnet i norra delen av Sverige spelat en avgörande roll vid dessa olyckor.

Drunkningsolyckornas fördelning länsvis 1993-2002

	-93	-94	-95	-96	-97	-98	-99	-00	-01	-02	Genomsnittligt antal drunknade under 1993-2002	Antal drunknade/100 000 inv. 1993-2002
Stockholms												
stad o län	15	23	23	20	18	19	17	8	14	16	17,3	1,0
Uppsala	3	6	2	0	4	2	1	6	5	6	3,5	1,2
Södermanland	4	5	8	7	4	4	4	5	9	7	5,7	2,3
Östergötland	1	7	14	3	6	8	7	9	5	5	6,5	1,6
Jönköping												
Jönköping	5	4	4	3	2	4	4	8	6	5	4,5	1,4
Kronoberg	2	4	3	0	6	2	2	3	1	1	2,4	1,3
Kalmar	6	7	4	3	5	5	5	2	8	3	4,8	2,0
Gotland	2	2	2	4	2	2	3	1	2	1	2,1	3,5
Blekinge	2	4	4	1	2	2	3	3	3	1	2,5	1,7
Kristianstad och Malmöhus												
Kristianstad och Malmöhus	10	21	4	6	12	17	7	7	6	6	9,6	0,9
Halland	5	8	7	5	1	4	6	3	4	4	4,7	1,8
Göteborg och Bohuslän												
Göteborg och Bohuslän	12	11	8	11	24	16	13	16	7	15	13,3	1,7
Älvsborg												
Älvsborg	4	2	5	5	1	4	1	-	5	9	3,6	0,9
Skaraborg	3	3	4	4	4	5	2	3	5	5	3,8	1,4
Värmland	5	9	7	6	4	6	5	10	8	5	6,5	2,4
Örebro	7	5	4	4	5	3	3	3	2	9	4,5	1,7
Västmanland	5	2	7	1	1	1	2	1	1	1	2,2	0,8
Dalarna												
Dalarna	5	8	6	3	4	2	4	2	5	3	4,2	1,5
Gävleborg	19	9	11	2	12	5	8	3	4	5	7,8	2,8
Västernorrland	11	7	4	2	8	3	8	4	2	4	5,3	2,1
Jämtland	5	3	3	2	7	4	4	5	6	7	4,6	3,5
Västerbotten	6	7	7	7	7	9	5	6	5	5	6,4	2,5
Norrbottnen	12	9	21	1	15	12	6	8	12	8	10,4	4,0
Internationellt												
Internationellt	10	-	-	2	1	5	1	1	1	3		
Estonia		524										
Summa												
Summa exkl. Estonia	149	166	162	102	155	144	121	117	126	134	137,6	1,5

Vad gör Svenska Livräddningssällskapet

Det är bevisat att det finns ett starkt samband mellan simkunnighet, attityd till risker, kunskap om säkerhet och antalet drunknade.

För att tidigt kunna ge kunskap bedriver Livräddningssällskapet sedan 1993 *Barnens Livräddningsskola* som består av ett attityd- och kunskapsmaterial. Barnens Livräddningsskola vänder sig till alla barn i grundskolans årskurser 1-3. Varje år distribueras, utan kostnad för skolan, fler än 800 000 häften till mer än 360 000 elever i över 20 000 klasser.

Barnens Livräddningsskola vill göra barnen till våra framtida livräddare.

Simborgarmärket, en symbol för simkunnighet.

I samarbete med Räddningsverket genomför SLS *självskyddsprojekt* med syfte att öka antalet simskolor och därmed möjligheten för barn och vuxna, oavsett bakgrund och sociala möjligheter, att lära sig simma.

Verksamheten kompletterar SLS utbildning av *simlärare* samt start och drift av simskolor för barn och vuxna över hela landet.

Varje år utbildas ett stort antal *badvakter och livräddare* av SLS. Målsättningen är att alla de som arbetar vid landets simhallar och stränder ska ha en utbildning anpassad till de krav som ställs.

Livräddningssällskapet framställer och distribuerar *informationsmaterial* i flera olika former. Allt för att minska antalet tillbud och drunkningsolyckor till ett minimum men också i syfte att visa vilken livskvalité, frihet, glädje och möjlighet det ligger i att säkert kunna vistas i och vid vatten.

2002 var Svenska Livräddningssällskapets 104:e verksamhetsår. Under dessa år har antalet drunknade minskat från 1000 till strax över 100 personer. Under 2003 kommer ytterligare insatser att göras för att minska antalet omkomna genom drunkning.

Svenska Livräddningssällskapet, SLS
Snörmakarvägen 35, 168 38 Bromma
www.sls.a.se

Ytterligare information

Torsten Nitér, 08 654 18 30 eller 070 555 91 71

Anders Wernesten, 031 744 16 52 eller 070 592 95 67

